

Данные перечисления коммерческими банками в НБРБ позволят возместить НБ потери, связанные с увеличением безналичных расчётов, и потери прибыли НБ РБ от продажи наличных денег коммерческим банкам, которая составляет 1,3–1,5.

Следует отметить, что основными способами уведомления клиентов об АБС «АСК», будут являться мобильные операторы и платёжные карточки.

Американцы подсчитали, что если с клиентом общается операционист в зале, банк тратит на это 1 \$, если общение происходит по телефону, цена снижается до 60 центов, в случае же Интернет-банкинга стоимость снижается до 1 цента.

В заключение необходимо подчеркнуть значимость АБС «АСК», так как использование этой системы позволит сэкономить силы, время и деньги.

Список использованных источников:

1. Дистанционное банковское обслуживание в России и странах Европы и США // А.В. Пашкова, Ю.В. Иванова. Методический журнал «Банковский ритейл». – 2009. – № 2. – С. 46–53.

2. Белов, О. Банк по клику / О. Белов // Коммерсант.ru [Электронный ресурс]. – 2014. – № 46 (4828). Режим доступа : <http://kommersant.ru/doc/1898361/print?stamp=634720433172124232>. – Дата доступа : 16.03.2015.

3. Швеция планирует одной из первых в мире отказаться от наличных денег // Новости Беларуси. Белорусское телеграфное агентство [Электронный ресурс] – 2012. – Режим доступа : http://www.belta.by/ru/all_news/world/Shvetsija-planiruet-odnoj-iz-pervyx-v-mire-otkazatsja-ot-nalichnyx-deneg_i_592767.html. – Дата доступа: 22.03.2015.

Коваль І.Ф.

аспірант,

Академія фінансового управління

ПОРІВНЯЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ БІЗНЕСУ

Особливістю порівняльного підходу до оцінки підприємства є орієнтація його на використання ринкових цін на аналогічні підприємства чи їх частки і на фактично досягнуті результати діяльності оцінюваного підприємства. Це забезпечує суттєві переваги порівняльного підходу по відношенню до інших підходів. Вони полягають в наступному.

Оцінка орієнтується на фактичні ціни купівлі-продажу, які склалися на ринку, тобто ціна визначається ринком, а не корегуванням розрахунків, як при використанні доходного і затратного підходів.

Основою оцінки є поточна інформація, яка відображає фактично досягнуті результати. Відповідно, що така інформація є більш достовірною, ніж та яка використовується в доходному підході прогнози.

Суттєвою перевагою є облік у вартості фактичного співвідношення між попитом і пропозицією на аналогічні об'єкти, що підвищує обґрунтованість оцінки, оскільки в ній присутнє відображення поточної ринкової вартості.

Поряд з приведеними перевагами, порівняльний підхід має ряд недоліків.

Перш за все, для використання цього підходу потрібний активно функціонуючий ринок підприємств – тільки в цьому випадку, можливий вибір достатньої кількості аналогів. Крім того, ринок повинен бути прозорим, так як необхідна для оцінки підприємств інформація повинна бути доступною. Доки не буде виконано ці дві умови, оцінка з використанням порівняльного підходу обмежена в застосуванні.

Порівняльний підхід до оцінки підприємства включає наступні методи:

- метод галузевих співвідношень;
- метод ринку капіталів;
- метод угод.

Метод галузевих співвідношень

Метод галузевих коефіцієнтів – припускає використання співвідношень або показників, заснованих на даних про продажі компаній по галузях і відображають їх конкретну специфіку. Галузеві коефіцієнти розраховуються спеціальними дослідними інститутами на основі тривалих статистичних спостережень за ціною продажу підприємств та їх найважливішими виробничо-фінансовими характеристиками.

Метод галузевих співвідношень ґрунтується на існуванні залежностей між вартістю підприємства і певними показниками його діяльності.

Нижче наведені найбільш типові галузеві співвідношення, які склалися на розвинених ринках (табл. 1.1.)

Таблиця 1.1

Види бізнесу	Формула вартості бізнесу
Рекламні агентства	75 % річної виручки
Бухгалтерські фірми	90–150 % річної виручки
Продаж нових автомобілів	50 % річної виручки + товарні запаси і обладнання
Оренда автомобілів	Кількість машин x 1000 доларів
Хлібопекарні	15 % річного обсягу продажів + обладнання + товарні запаси
Кав'ярні	Місячний обсяг продажів * 4 + товарні запаси
Аптеки	75 % річного прибутку + обладнання + товарні запаси
Кінотеатр	Річний прибуток * 4
Піцерія	Місячний обсяг продажів * 4 + товарні запаси
Таксі	80 % річного прибутку
Автомайстерні	Місячна прибуток x 2 + ринкова ціна обладнання
Винні магазини	Місячний обсяг продажів x 5 + товарні запаси + ціна ліцензії
Страхові контори	120–150 % від річних комісійних
Бари і кафе	Обсяг продажів за півроку + вартість ліцензії

Оскільки цей метод оперує співвідношеннями у вартості в цілому по галузях, остільки для оцінки конкретних підприємств він використовується тільки в якості орієнтовного.

У своєму найбільш узагальненому вигляді метод використовується в «золотому правилі оцінки»: вартість підприємства дорівнює чотирикратної величиною річного прибутку до оподаткування.

В даний час в практиці оцінки метод галузевих співвідношень не використовується у зв'язку з відсутністю активних торгів і необхідної інформації. Остання, крім того, повинна відображати досить тривалу ретроспективу угод.

Методи ринку капіталів і угод

Метод ринку капіталу заснований на реальних цінах акцій відкритих підприємств, що склалися на фондовому ринку. Базою для порівняння служить ціна на одиничну акцію акціонерного товариства. Використовується для оцінки неконтрольного пакета акцій.

Метод угод – для порівняння беруться дані по продажах контрольних пакетів акцій компаній або про продажі підприємств цілком, наприклад, при поглинаннях або злиття. Метод застосовується при купівлі контрольного пакета акцій відкритого підприємства, а також для оцінки закритих компаній, які працюють на тому ж сегменті ринку, що і відкриті, і мають аналогічні фінансові показники. Включає аналіз мультиплікаторів

Метод ринку капіталів ґрунтується на цінах, що складаються на акції підприємств, аналогічних оцінюваному на фондовому ринку. Оскільки базою оцінки є вартість однієї акції, остільки в «чистому» вигляді метод використовується для оцінки мінотарних пакетів акцій, тобто тих, які не забезпечують постійну контроль. Хоча існують способи, що дозволяють перейти від оцінки мінотарного пакету до контрольного або вартості всього підприємства.

Метод угод (продажів) передбачає використання цін придбання контрольних пакетів акцій або підприємств у цілому. Він також дає можливість переходу від вартості всього підприємства (контрольного пакета акцій) до вартості мінотарного пакета. Технології застосування зазначених методів збігаються. Відмінність полягає в тому, що при оцінці методом ринку капіталів в якості вихідної інформації виступає ціна однієї акції, а при оцінці методом угод – ціна контрольного пакета (підприємства). Методи припускають вибір об'єктів-аналогів, розрахунок співвідношення між ціною аналогів і яким-небудь фінансовим показником їх діяльності (мультиплікатор), визначення вартості.

Таким чином, оцінка підприємств цими методами здійснюється в наступній послідовності:

- вибір підприємств-аналогів;
- вибір і розрахунок оціночних мультиплікаторів;
- застосування оціночних мультиплікаторів на оцінюваному об'єкті.

Вибір підприємств аналогів здійснюється пошарово. Спочатку виділяється максимально можливе число підприємств, схожих з оцінюваним. Критеріями порівняльності на цьому етапі є найбільш загальні: сфера діяльності, укрупнена номенклатура продукції, розмір активів. Потім здійснюється зменшення кількості підприємств, які потрапили в первісну вибірку. Це викликано тим, що збирання більш повної інформації, необхідної для розрахунку оціночних мультиплікаторів, викликає певні труднощі, пов'язані з небажанням підприємств її надавати, недостовірністю і поганою якістю інформації. На заключному етапі складається остаточний список підприємств-аналогів. Його основою є додаткова достовірна інформація, отримана з застосуванням більш жорстких критеріїв відбору.

Критеріями порівняння виступають наступні:

- сфера діяльності;
- масштаб підприємств;
- фінансовий стан;
- якість менеджменту.

Визначення ринкової вартості власного капіталу підприємства порівняльним методом засновано на використанні цінових мультиплікаторів. Ціновий мультиплікатор – це коефіцієнт, що показує співвідношення між ринковою ціною підприємства або акції і фінансовою базою. Фінансова база оцінного мультиплікатора є, по суті, вимірником, відбиваючим фінансові результати діяльності підприємства, до яких

можна віднести не тільки прибуток, але і грошовий потік, дивідендні виплати, виручку від реалізації і деякі інші.

Для розрахунку мультиплікатора необхідно:

а) визначити ціну акції по всіх компаніях, вибраних як аналог – це дасть нам значення чисельника у формулі;

б) обчислити фінансову базу (прибуток, виручку від реалізації, вартість чистих активів і т.д.) або за певний період часу, або за станом на дату оцінки – це дасть нам величину знаменника.

При виборі підходу перед оцінювачем відкриваються різні перспективи. Хоча ці підходи ґрунтуються на даних, зібраних на одному і тому ж ринку, кожний має справу з різними аспектами ринку. На ідеальному ринку всі три підходи повинні привести до однієї і тієї ж величини вартості. Проте більшість ринків є недосконалими, пропозиція і попит не знаходяться в рівновазі. Потенційні користувачі можуть бути неправильно інформовані, виробники можуть бути неефективні. По цих, а також і із інших причин дані підходи можуть давати різні показники вартості.

Список використаних джерел:

1. Національний стандарт № 3 «Оцінка цілісних майнових комп лексів» від 29 листопада 2006 року № 1655.

2. Оценка бизнеса : Учебное пособие / Под ред. А.Г. Грязновой, М.А. Федотовой. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 320 с.

3. Оценка имущества и имущественных прав в Украине : Монография / Н. Лебедь, А. Мендрул, В. Ларцев, С. Скрынько, Н. Жиленко, В. Паликов. Под ред. Н. Лебедь. – К : ООО «Информационно-издательская фирма «Принт-Экспресс», 2002. – 688 с.

4. Оценка собственности. Часть 1. Оценка недвижимости : Учебное пособие / Под ред. Грабового П.Г., Коростелева С.П. – М. : МГСУ, 2003. – 180 с.

5. Оценочная деятельность в экономике : Учебное пособие. – Москва : ИКЦ «МарТ» ; Ростов н / Д : Издательский центр «МарТ», 2003. – 304 с.

6. Оцінка майна в Україні. Том 1. Нерухоме майно : Монографія / Л.І Вороніна, В. Є. Воротін, В.Г. Лісник, В.М. Поліщук. – К. : Вид-во Европ. ун-ту, 2005. – 217 с.

Ковальчук А.О.

студентка,

Вінницький навчально-науковий інститут

Тернопільського національного економічного університету

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Наявна соціально-економічна ситуація в Україні обумовлює необхідність формування нової європейської країни, з максимальним рівнем розвитку економіки та соціального захисту населення, підвищенням добробуту громадян, забезпеченням функціонування країни у мирі, досягненням у суспільстві злагоди, належним рівнем життя суспільства, стабільності тощо.

Тому соціально-економічний розвиток в країні реалізується через фінансове забезпечення бюджетних установ. Саме ця форма стосунків забезпечує державне регулювання економіки та соціальної сфери. Його роль та значення визначається через фінансові відносини, які складаються у суспільстві. Завдяки фінансовому забезпеченню бюджетних установ здійснюється грошове забезпечення суспільних потреб. Тому